

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET
Arkivkode: 530.00
Dato: 040110
Saksnr: 2010/00033-T

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høring - NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern

Det vises til høringsbrev vedr. NOU 2009: 14 Et helhetlig diskrimineringsvern. Lovforslaget er ment å gi ulike grupper et generelt vern mot diskriminering. Lovutvalget har imidlertid utelatt alder som et generelt diskrimineringsgrunnlag. Begrunnelsen er ifølge utvalget at "*.. forskjellsbehandling på grunn av alder oftere vil være saklig enn det som gjelder for de øvrige grunnlagene*".

ELDREAKSJONEN, Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo, Landsforeningen og hjerte- og lungesyke (LHL) og Norske Kvinners Sanitetsforening (NKS) har spesielt arbeidet med diskriminering pga alder (høy alder), og vår uttalelse til høringen kan oppsummeres i følgende punkter:

1. Unntak fra generelt vern

Lovens formål er å samle vernet mot diskriminering i én lov, og alder er her nevnt. Loven er ment å virke på alle samfunnsområder. Videre er det listet opp ulike diskrimineringsgrunnlag, og alder er også her med.

Lovutvalgets flertall mener likevel at vern mot aldersdiskriminering fortsatt bare skal gjelde i arbeidsforhold. Utenfor arbeidsforhold skal alder plasseres i en sekkekategori for diskrimineringsgrunnlag som ikke tas inn i loven på vanlig måte. Loven skal for eldre utenom arbeidslivet bare kunne påberopes under sekkekategorien, og forutsetningen er at diskrimineringen er særlig urimelig eller usaklig.

Utvalget baserer sitt arbeid på den oppfatning av at det er en reell forskjell mellom alder som diskrimineringsgrunnlag og andre grunnlag. Det mener at alder i utgangspunktet er sosialt og kulturelt nøytralt og ikke grunnlag for diskriminerende rolleoppfatninger. Utvalget hevder - uten å sannsynliggjøre dette - at det oftere vil være saklig å forskjellsbehandle på grunnlag av alder enn på andre grunnlag.

Vår vurdering / våre kommentarer:

Eldre har i Norge i dag en lav status, liten innflytelse og utsettes for diskriminering på ulike områder. Det handler både om formell og uformell diskriminering. Dette har pågått gjennom lang tid uten at noen har grepet inn. (Se bl.a. ELDREAKSJONEN's innspill til Diskrimineringslovutvalget 9.2.2009. Vedlagt. Se også Statens seniorråds høring av 17.12.2009 hvor det er gitt ulike eksempler på aldersdiskriminering).

I litteraturstudien ELDRES SITUASJON I SAMFUNNET OG DISKRIMINERING AV ELDRE som Per Erik Solem skrev på oppdrag av utvalget, beskriver han eldres posisjon i samfunnet og nevner bl.a. at diskriminering kan være innebygd i samfunnets verdier.

Vi mener at diskriminering av eldre er like alvorlig som forskjellsbehandling av mennesker på grunnlag av kjønn, rase, seksuell legning, religion og annet. Det handler om deres menneskelige verdighet. Vi er uenig med utvalget i at alder ikke er grunnlag for diskriminerende rolleoppfatninger, og vi mener derfor at en generell diskrimineringslov hvor også eldre er med på lik linje med andre grupper ville være et godt redskap i den holdningskampanjen for menneskelig likeverd dette først og fremst dreier seg om.

Dersom alder skulle *utelukkes* fra det generelle diskrimineringsvern, ville det gi et galt politisk signal til samfunnet. Det ville kunne bidra til å øke både den formelle og uformelle diskrimineringen av eldre mennesker. En *inkludering* av alder i den generelle antidiskrimineringsloven ville derimot gi et tydelig politisk signal til samfunnet om at diskriminering pga alder er uakseptabelt.

Vår konklusjon på dette punkt er at lovforslaget gir signaler til samfunnet om at diskriminering på grunn av alder ikke er like alvorlig som annen diskriminering. Vi vil sterkt advare mot å utelukke alder fra det generelle diskrimineringsvernet.

2. Konsekvenser av unntak fra generelt vern

Ved diskriminering er de som står på listen over lovens diskrimineringsgrunnlag og de som er plassert i "sekke kategorien" ulikt stillet. Delt bevisbyrde gjelder for den første gruppen men ikke for den andre.

Vår vurdering / våre kommentarer:

Delt bevisbyrde er ment å sikre reelle muligheter for å nå frem med en påstand om diskriminering. Eldre utenom arbeidslivet har, etter dette lovforslaget, ikke denne muligheten. Det gir et svakere vern og er i seg selv diskriminerende. Vi tar sterkt avstand fra dette.

3. Øvre aldersgrenser

Vi slutter oss her til Statens seniorråds vurderinger (Høringsuttalelse av 17.12.2009) av øvre aldersgrenser.

Oppsummering og konklusjon:

Vårt grunnleggende syn er dette:

En samlet diskrimineringslov er viktig for ulike politiske beslutninger. Om alder skal inngå som grunnlag på lik linje med andre diskrimineringsgrunnlag er et *verdispørsmål*.

Et unntak for alder er i seg selv diskriminerende. Det gir gale signaler til samfunnet og vil kunne bidra til økning både av den formelle og den uformelle diskrimineringen. Dette forsterkes ved plassering av alder i "sekkepost" som gir svakt rettsvern.

Vi krever derfor at

- alder blir en del av det generelle diskrimineringsvern,
- utvalgets forslag om *ikke* å kreve uforholdsmessighetsvurdering ved fastsetting av aldersgrenser blir avvist.

Oslo, den 29.12.2009

Kari Bruun Wyller
Sekretariatsleder
Leder ELDREAKSJONEN
Nordstrandveien 9
1170 Oslo
Tlf. 911 09 263

e-post: kbwyller@online.no

Vedlegg:

ELDREAKSJONEN's innspill til Diskrimineringslovutvalget 9.febr.2009